

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGBES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Mártzius 15-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' 20-dik katonaosztály Kommandán-
sá Generális D a r m a g n a c Fébr. 6-dikán
a' *Dordognei* departamentbéli Legiónak
mustráját tartván, hat katonának tarisznyá-
jában három színű kokárdát és Sas-czimert
találtak, mellyért ötöt közzülök, réájok
bizonyosodván, hogy ezézással tartogatták
azokat, fél esztendei fogságra, 50 Frank-
birságra, 's a' processusra kivántató köl-
tségnék megfizetésére büntették. E' mel-
lett a' neveiket gyalázatosan kitörölték a'
katona laistromból. A' 6-dik nem büntet-
tetett-meg, azzal mentvém magát, hogy
nem tudta, hogy a' tarisznyájában van a'
kokárda.

Nem régen ezeket olvastuk volt a'
Brüsszeli közönséges levelekben: — „Itt
ismét két új *Journálok* állottak -ki világ'
eleibe, az egygyik *Nain jaune refugei*,
a' másik, *Nain tricolor* nevezet alatt. Mi-
tsoda indulattal fognak ezek az újságok
irattatni, megtettzik már csak a' titulusok-
ból is, de nyilvánosságosabban megtettzik
ahól a' tudósításból, mellyet a' *Nain tri-
color* (a' három színű puja) előre kiadott,
a' melyben így fejezi-ki magát egy hel-
lyen: — „Mint a' *Sárga Pujának* fia és
egyedülvaló örököse, 's a' ki az ő valóság-
os Frantzia oskolájában tanítottam, szá-
mat tartozom adni arról, hogy miért vá-

lasztottam új színt magamnak, holott egyéb-
eránt most is egészszen a' régi principiu-
maimmal bírok. Az én mostani színeim
nem újak. Ezek 25 esztendeig voltak egy
nagy népnek színei. Ez ezeket, a' maga
jusaival, a' maga hátorságával, és szabad-
ságával, a' melly tulajdonságoknak ezen
színek' a' Synbolumai, ismét fel fogja ven-
ni. “ —

Ugyan azon *Brüsszeli* levelek, mel-
lyek ezen *Három színű puja* nevű újságról
emlékezetet tettek vala, ugyan akkor ilyen
megjegyzést tettek a' nevezett újságról: —
„Egy képviselői országlószék alatt, úgy
mond, (a' milyen van most Belgiumban)
a' nyomtatásbéli szabadság kétségkívül azon
legnagyobb jótét-mények közé tartozik,
mellyeknek valamely nép részese lehet,
minthogy ennek jusiai és szabadságai az ál-
tal oltalmaztatnak. Hanem az, hogy kül-
ső országbéli számkivetett emberek ide jöj-
jenek, azért, hogy itt mérges tajtékjokat
kifujják, 's itt a' magok Országlószékek
ellen összeesküvést főzzenek, a' melly
Országlószék, a' helyet, hogy a' mint
igasságosan megtehette volna, őket a' föld-
nek színéről kioltsa, azzal megelegetett,
hogy őket az országból kibajtotta; hogy
azok az emberek, a' kik szerentséseknék
tarthatnák lenni magokat, ha rollok mások
elfelejtkeznének, ide jöjjenek, azért, hogy
a' Szövetséges Hatalmasságok által megvet-

tetett ügyet védelmezzék, 's azt a' tüzet, melly Európát 20 esztendőktől fogva pusztította, 's a' mellyet tsak minden Szövetséges Hatalmasságoknak öszszetsatolt iparkodása olthatott-meg, itt éleszsziék: már ez olyan vakmerőség, melly a' hitellelett valón határozódik.“

Most ugyan erről a' *Három színű pu-járól*, mellyet későbbre Belgiumból Frantzia országba is béloptak 's ott is kinyomtat-tak a' mesterkedők, ezeket olvassuk a' Pá-risban Mártz. 2-dikán kijött közönséges le-velekben: — “

„Tizennégy napoktól fogva egy táma-dásra ingerlő gyalázatos irás keringe titkon közöttünk, a' melly egyenesen oda cél-zott, hogy bennünket a' törvényes Ország-lósziéknek felfordítására meghívjon, 's ismét a' revolútziónak és fejetlenségnek rettentő-ségei közzé taszítson. Az irás' titulusa *Nain tricolor (három színű puja)*; há-rom színű papirosba vala varva, 's magát a' *Nain jaune* (sárga puja) fiának 's egye-dülvaló örökösének nevezte. Az ő felsé-ge' szentséges neve éppen olly gyáva, bu-ta, és alacsony, mint felháborító módon megtámadtatott benne. Ez az irás nem okozhatott ugyan semmi nyúghatatlanságot a' Státusban, mivelhogy már most Fran-tzia ország a' nyúghatatlankodásnak főbb gerjesztőtől megtisztítatva lévén, a' maga Királyával, ki által ennyi hánykodások és tusakodások után a' nyughatatlanságok egye-dül találhatja-meg, egészszen öszszetsato-lódott. Egy ilyen gyalázatos irásnak kö-zönségessé való tétettetése mindazáltal tsak-ugyan olyan bűn vala, hogy szükségessé tette azt, hogy szerzője kikerestessék és megbüntetessék. Az utak es módok, mel-lyeket a' Politziai Minister ő Excellentziá-ja ezen célznak elérésére elintézett, oly fürgék, oly szélesenkiterjedők, és oly ész-revehetetlenek valának, hogy az író, nyom-tató, kiadó, és szellyelhordozó, egy szó-val mindenek egyszerre kitanúltattak és el-fogattattak, a' nélkül, hogy bűnös társaik,

a' kik külömbkülömb városokban, elszé-ledve laktak, tsak legkissebbnyire is gy-a-nithatták volna, hogy kitudódtak. Mint mondják, a' befűk, mellyekkel a' *Nain tricolor* nyomtatattott, szolgáltak eszközül a' dolognak kinyilatkozására. Ezen betű-ket, valami ahozértők, a' *Párisi* minden betűöntőknek betűikkel öszszehasonlítván, kitalálni láttattak az öntőműhelyt, melyben ezen betűknek öntődni kellett. Ezen mű-helynek jegyzőkönyve tehát vizsgálás alá vé-tettetvén, kikeresték belőlle, hogy az or-szághban mitsoda nyomtatóknak adott-el olyan betűket, mint a' milyenekkel a' *Nain tricolor* nyomtatattott, 's azután ezekre a' nyomtatókra fordította a' politzia a' ma-ga figyelmetességit. Egy ilyen politziai Agens Fébr. 27-dik napján reggel 3 óra-kor Tróye s városába megérkezvén, még az nap' meglepte azt a' nyomtató műhelyt, melyben a' *Nain tricolor* nyomtatattott, mi-kor annak éppen a' második tsomója a' nyomtató sajtóban volt, 's fogságra vitte a' műhely' tulajdonosát. A' kézírások nem soká elárulták az írókat is. Minnyájok azon-nal a' Prevotális (Katona Biztossági) ítélő-szék' eleibe állítottak, 's mindent megval-lottak. Minnyájok régi esmeretes Jakó-binusok. —

„Ez a' történet, melynek nem soká minden féle környűllásait felfedezi a' vis-gáló szék, minden még Frantzia országban találatható nyughatatlankodókat 's nyug-hatatlansággerjesztőket meg fog győzni ar-ról, hogy nékiek semmi módjok nints töb-bé semmi öszszeesküvésnek koholására; hogy mindenütt megjegyelve 's mindenütt szeműgy alatt vannak; hogy semmi lépései-ket el nem titkolhatják, és minden próba-tételeik nékiek magoknak fognak veszedel-met hozni; és hogy végezetre nékiek sem-mi egyéb fogantyújuk, melyhez kapaszkodhassanak, nintsen annál, hogy viseljek tsendesen magokat, 's a' mi mostani boldogságunkat halgatva szenvedjék-meg, mint-

hogy annak részesei lenni esztelenüségből nem akarnak. “

A Rómából és Nápolyból Párisba érkező leveleket a' postán, minekelőtte azoknak a' kikhez szólnak kiadnak, elebb mind megfüstölik etzetgőzzel, hogy a' pestist bé ne vigyék. Minthogy Majlandban, Velentzében, Florentziában 's a' több ezen vidéki városokban ezen veszedelmes nyavajának még eddig semmi nyoma nem volt, tehát az iunen Párisba érkező leveles pakétokra nem is terjesztetett-ki ez az előre való vigyázás.

Lyonból jelentik, hogy ott elvettek egy kinyomtatott irást, melynek ez a' titulusa: — „A' Nostradamus' nyoltz esztendőre, úgy mint az 1816-dik esztendőtol fogva 1824-gyig való új jövendőlései. “

Némely közönséges levelek méltónak ítéltek kihirdetni az itt következő történetet, annak világosításául, hogy mitsoda hangon kéri most némelyek a' hivatalokat és egy b jutalmakat Frantzia országban: — „Báró S. ... Ur, Toulouse városában, Préfektusságot kér a' belső dolgokra ügyelő Ministertől. A' Minister úgy itélvén, hogy Báró S. Urnak nintsen nagyobb jussa erre, mint az Al-Préfektusnak, a' kit Bonaparte letett, a' kit Princz Angouleme ismét bétett, 's a' ki már sok esztendőktől fogva szolgál; fére teszi az S. Ur kéro leveleit. — „S. Urnak egy barátja meghoszszankodik a' Minister' tselekedetiért, 's azt írja a' Ministernek, hogy ha S. ur a' kívánt Préfektusságot el nem kapja, a' mit tudni illik a' Toulouse béli lakosok is minnyájan kívánnak, tehát ő meg nem fogja azt akadályoztathatni, hogy a' Minister' beszédeiből, mellyeket ez, 1791-ben a' Nemzeti Gyülésben elmondott, bizonyos helyek, mellyeket akkor a' Monitör kiadott volt, most ismét 25,000 exemplárokban ki ne nyomtattassanak. A' Minister még nem is válaszlott vala az S. Ur' barátjának levelére, midőn S. Urtól is egy levelet vett, mely-

ben jelenti ez, hogy ő ugyan a' Préfektusságtól 's egyéb hivataloknak kérésétől el áll, hanem a' következő megjutalmaztatásokat megmásolhatatlanul kívánja, úgy mint: — 1)ször. Hogy szolgálataihoz mérséklett ajándékot rendeljenek neki — 2)ször. Hogy megkülönböztetett rangú címerrel tiszteljék - meg — 3)ször. Hogy Toulouse városában Payras' útját, ennekutánna S. úr utzájának nevezzék, azért, hogy néki ezen utzában Majus' 3-ikán vétér ontották-ki. Tsak ezen feltételek alatt reménheti, így szoll S. Ur, hogy véghez viheti azt, hogy a' Ministernek feljebb említett beszédeiből a' két réttentes helyek, nyomtatásban egész Déli Frantzia országnak tudtára ne adattassanak, és hogy a' Király és a' Princzek minnyájan ne' kértessenek, hogy a' Ministert nem tsak a' Ministerségből, hanem minden hivatalokból zárassák-ki. — „Ugyan tsak ez az S. úr felettebb keservesen panaszkodik ugyan ezen levélben egy igen nagy úr ellen azért, hogy ez az S. úr erőssítésére nem akarta egészen elhinni azt, hogy Bonaparte Párisban elrejtve légyen. —

„A' Minister azonközben (ilyen megjegyzésen végzik a' Párisi újságok ezt az előadást) tsendes elmével láttatik várni azt a' veszedelmet, mellyel őtet a' Toulousei két barátok fenyegetik; volt már ez a' Minister terhesebb körülállások között is; őtet a' Párisi közönség 1792-ben Aug. 10-dik napján, számkivetette; későbbre a' köz jóra ügyelő Biztosság törvények oltalma alá nem tartozó embernek lenni hirdettette; ugyan ő az 1795-dik esztendőben Oktober 13-dikán halálra; 1797-ben számkivettetésbe való vitettetésre íteltetett; tavaly Mártzius 20-dikán pedig, Bonaparte, Davoustnak egy Adjutánsa által, üzöbe vétette vala őtet. És ő már annyira hozzá szokott az üldöztetésekhez; 's néki a' sok tapasztalás úgy természetévé tették a' maga sorsával való meglegedést, hogy azt a' hatodik rendbeli öldöztetést is félelem nélkül

várja, mellyel őtet S. és M. Urak fenyegetni méltóztatnak. “

Bordeaux városából így írtak a *Hamburgi* újságok szerint, Febr. 14-dik napján: — “

„A nyughatatlanságoknak gerjesztői egész iparkodással azon vannak, hogy vidékeinken a tsendességet olykorolykor meg háboríthassák. *Bonaparté*, mint látszik, elfelejtették; legalább nints semmi szó róla: de találnak a lázszasztók, a fejtelenség barátjai egyéb nevezeteket, a melly nékiek esmertető jelül szolgálják. Ekképpen akartak itt a minap néhány gazemberek, de a kik már elfogattattak, *Boharnois Legiója* nevezet alatt egy csoportot felállítani, mint mondják, oly célzással, hogy a Királyi tisztviselőknön valamelly tsapást ejthessenek. Nem fogják elérni célzásokokat; mert most nem egy áruló, mint tavaly, hanem egy nemes és vitéz ember, Generál-Lajtnánt *Love rdo* a vezérünk, a ki *Ithakában* született, és méltó a régi Görög Hérosoknak hazájokból való származásra. Barátja és fegyveres pajtása *Angouleme* Hertzegnek. Tavaly a *Bonaparte* kiszállásakor *Marsziliai* Kommandáns lévén midőn a katonaság árulását eszébe vette, elvonult onnét a nemzeti seregnek egy részével a *Dauphinei* hegyekre, a hol egész a Király visszaérkezéséig védelmezett egy megvethetetlen erősséget. Mi ennek a vitéz embernek vezérlése alatt semmitől nem félünk. A nemes lelkű *Angouleme* Hertzegné, nem soká, meg fog ide érkezni. Az ő előtte igen kedves *Bordeaux* városában inkább tettzik neki a lakás, mint Párisban, a hol a régi rettentőségek még mind a szemei előtt lebegnek. Itt-léte levelességet fog adni városunknak, a hol most, mind kereskedői mind társasági életre nézve, halottak országabéli tsendesség uralkodik. “

A *Calaisből* Febr. 23-dikán indult tudósítások szerint Lord *Wellington* olyan parantsolatot adott ki az ő vezérlése alatt

Frantzia országban lévő Ánglus seregeknel, hogy feleségeiket mind küldjék vissza hazájokba. Azen Ánglus aszszonyságok számát, a kik 5 hónapok alatt az ármádához által jöttek 1700-ra számlálják gyermekeiken és tselédjeiken kívül.

Az Admirális *Lincolns* és Generális *Boyer* fejekre, a kik a *Bonaparte* visszajöveletekor *Guadaloupe* szigetén ő hozzá pártoltak, s revolutziót tsináltak, minden órán várták az ítéletnek kimondattatását.

Mártzius 2-dikán *Bonnaldnak* a házas személyek elválását tilalmazó javaslása fordult elő a Követek kamarájában. Egy sem találtatott a képviselők kamarájában, a ki felírta volna a nevit, hogy beszélenni akar a *Bonnald* javallása ellen. Mint az ő javallásának pártfogói néhányak beszélének a házas személyeknek elválasztáthatóságok ellen. Végezetre voksolás alá bortsáttatott a kérdés, és 195 vokok által 22-tő ellen meghatározottatott, hogy az elválást, mint az egymásutánni megházosodásból következő, sok feleségüséget megengedő tzikkely, a polgári törvényes könyvből töröltessek ki.

Febr. 29-dik napján egy olyan határozást tett a Követek kamarája, voksolásbeli többség által, a melly megváltoztatja, ha a Pairek kamarájában is szerentségen által inehet, az új Constitúciónak azon tzikkelyét, melyben a mondatik, hogy a Követek kamarájában a tagoknak egy ötöd része minden esztendőben újittassék meg. Ezen a tzikkelyen azt a változást tette a Követek kamarája, hogy tsak az ötödik esztendőben újittassék meg egyszer az egész kamara. Ez által megnyerték a mostani Követek, hogy legalább öt esztendeig mind Képviselek fognak maradni,

A Párisban fogságra tétetett három Ánglusokra nézve ilyen határozást hirdettetett ki a Frantzia fő ítelőszék: — „*Wilson* összeesküvéssel, *Bruce* és *Hutschinson* pedig azzal vádolttatnak, hogy részesek voltak annak az összeesküvésnek, a melly

átaljában vétetvén, minden Európai Státusoknak politikai Systemájok ellen van intéztetve, különös czélja pedig az, hogy a' Frantzia országlószék elrontatassék vagy megváltoztassék, 's a' polgárok vagy lakosok felingereltetessenek arra, hogy a' Királynak hatalma ellen fegyverbe öltözzenek; továbbá vádoitainak ugyantsak ők még azzal is, hogy ezen öszszeesküvésnek végrehajtása végett azon iparkodtak, hogy a' múlt Jul. 24. dik. napján költ Királyi Rendelésnek első tikkelyében befoglaltott személyeket a' Király általrendeltetett öldöztetéstől megmenthessék, 's nevezetesen a' Felségárulásért halálra ítéltetett *Lavalettének* elszöktetetését elintézték, azt meghatározták, 's végre is hajtották." —

A' Frantzia Institutum' tagjainak neveik közül az itt következők kitéröltettek. A' Frantzia Litteratúra és Nyelv' szakaszából: *Arnault, Cambaceres, Garat, Bonaparte Lucian, Maret, Cardinalis Maury, Merlin de Douay, Regnault de Saint Jean d' Angely, Röderer és Sieyes.* A' Historia' és régi Litteratúra' szakaszából: *Gregoire és Lacanal.* A' Mathematikai tudományok' szakaszából: *Bonaparte József, Monge, és Gróf Paluse.* Végezetre a' szép tudományok' szakaszából: *David,* az a' birses festő.

Spanyol Ország.

A' Király közönséges végzés által kihirdette a' maga Udvarában, hogy ő maga és testvér ölse *Don Carlos* házassági életre fognak lépni; és a' *Brasiliai* Régens Princznek két leányait fogják elvenni. A' végzés a' Királyi Tanátshoz 's az Ország' követségéhez van intéztetve, 's ezeket foglalja magában: —

„*Harmadik Karolynak,* az én ditsőséges emlékezetű Nagyatyámnak, familiájához való szeretetből, 's Koronájának 's népeinek javára való tekintetből, tettett vala az én igen kedves testvér Hugomat *Karolina Joakimát* a' *Brasiliai* mostani Régens Princzel, 's az atyám' testvérét *Don*

Gábort az ő Leghüségesebb Felsége (a' *Portugallus Király'*) leányával *Márianna Viktoriával* öszszeházasítani. Hasonló indúttal lelkesítettvén, 's ezen atyafiságnak köteleit még szorosabban öszszetsatolninem kevesebbé ohajtván, a' *Brasiliai* Princzel a' *Portugalliai* Régensel egygyetértőleg meghatároztam, hogy én magam az ő második leányával *Donna Mária Isabella* Francziskával, az ötsém *Don Carlos* pedig hasonlóképpen az ő harmadik leányával *Mária Francziskával,* öszszeházasodjunk. Biztosainkat a' házassági feltételeknek meghatározására mind két részről kineveztük, kik is ezen munkát mind két résznek teljes megelégedésére, elvégezték. Ezek a' házassági öszszekelések tehát, az előre való minden feltételeknek telyesítetése után, annak idejében, közönséges rendtartással 's illő pompával végre fognak hajtatni, mellyet én a' magam Tanátsonnak ezenel tudtára adok, azért, hogy részesüljön abban az örömben, mellyet én azoknak a' köteleknek öszszetsatoltatásakor érzek, a' mellyek valamint a' *Romai Catholica Religióra,* úgy szintén az én Koronámra és igen szeretett hüséges alattvalóimra nézve is, igen jó következeseket ígérnek." —

Északi Amerika.

A' *Washingtonból* érkezett legújabb tudósítások nagyon háborus hangon beszélnek *Spanyol* ország ellen. Erössítik, hogy az Elölülő már követséget is küldött ezen tárgyra nézve a' *Congressusba,* 's az ő előadásának mind czélzása mind egész foglalatlja, nagyon ellenséges kifejezésekkel van készülve. (Már más versben emlitettük, hogy *Napnyugoti Floridát* vissza kívánnya a' *Spanyol Országlószék* az *Amériikai Egygyesült Státusoktól.*) —

A' *Londoni* levelek erössítik, hogy a' mellett is, hogy a' *Meksikoi* vidékeken a' *Spanyol Király'* seregeinek az a' szerentséjek volt nem régiiben, hogy *Morales* és *Morales* nevű két *insurgens* vezéreket elfogtak, a' több *insurgensek* tsakugyan

kemény tanyában feküsznek még most is *Mexiko* és *Akapulko* között.

Bonaparte Joséfról a' Spanyol Ex-Királyrol azt olvassuk némely Fr. újságokban ki jött *Amerikai* tudósításokban, hogy a' *Szent Lőrincz* nagy vize mellett *Ney - York* tartományának északi vidékein egy nagy pusztát megvásárolván, 's ennek szomszédságában sok más *Frantziák*, a' kik ezen utóbbi időkben hazájokat elhagyni rész szerént kényszerítettettek rész szerént jónak találták, megtelepedvén, a' földet megmivelni, 's egy fő várost építeni czéloznak; kétségkívül *theátrumnak* 's *institutumnak* felállításáról sem fognak elfelejtkezni. Hogy annál jobban szaporithassák az új plántásokat, arany hegyeket ígérnek az odamezőknek. —

Ugyan ezen tudósítások szerént *Helvetziából* is számos familiák mentek és telepedtek-le *Kanadában* az *Ohio* vize' partjai mellé, és ott bámulásra méltó módon boldogulni kezdettek. A' vidéket, melyet művelésre felfogtak, *Új Helvetziának* nevezték. A' szőlőt, már nagy haszonnal termesztik. Egyéb gyümölcsfák is, melyeket ugyan ezen plántások Európától vittek oda, igen szépen megfogantak és nevednek. Egy szóval annyira ment, 's megnevedett és gazdagodott kevés esztendőök alatt ez a' kis vidék, hogy már egy kis várost is épített, a' melynek *Vevey* nevet adott; a' házak' száma már 400-ra szaporodott benne. Reméli a' kis *Új Helvetzia*, hogy nem soká ülést és voksolásbéli just is nyer az *Amerikai Egyesült Státusok* *Congressusában*.

A' mi az ezen *Amerikai Státusok* és *Spanyol ország* között fennforgó egyenetlenkedést illeti, erről ezeket adhatjuk az

újabb *Anglus leveleiből*, a' feljebbirtakhoz: —

Az eddig fennállott hadi taksákról lévén szó a' *Congressusban*, némelyek elene szegeztek magokat annak, hogy ezen taksák tovább fennálljanak, azon az okon, hogy az *Egygyesült Státusoknak* most az egész világgal békessége van, és ez minden környülállások szerént meg is fog maradni. Erre az ellenvetésre így felelt az Országlószék' *Orátora Clay* úr: — „Nem mondhatjuk, hogy az *Egygyesült Státusok* és *Spanyol ország* között való állapot igen nagyon békességes volna. A' Spanyol Követ arról teve jelentést ezen napokban, hogy az ő *Udvara* az *Amerikai Egyesült tartományoknak* egy részét meghatározott módon kívánja tőlünk. Az is megeshetik továbbá, hogy a' mi *Státusaink*, a' *Déli Amerikai* *insurgenseket* illető környülállásokra nézve nem soká hadi próbatételekbe bonyolodhatnak, hogy ezen embereknek, az ő függetlenségeknél megnyerésért való hadakozásokban segítségekre legyenek.“

Erre a' nyilatkoztatásra úgy felelt *Rudolph* nevű tag, hogy ha a' környülállások ekképpen vagynak, szükséges lesz az *Országlószéknek* hivatal szerént való módon közölni a' dolgot a' *Congressussal*. — Így történt osztán, hogy az *Elölülő* a' *Congressusba* küldötte azt a' követséget, melyről feljebb emlékeztünk. —

Jelentés. — A' *M. Kurir* *expeditzióját* és *írószobáját* ilyen útasítás szerént lehet *Bétsben* megtalálni: *Nächst dem Katzensteig*, a *Bergel*, Nr. 518, in der. *Buchdruckerey des Herrn v. Haykul*.

Márcz. 13-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 336 5/6 forintot *Váltótáblában*. Egy *Császári aranyért* 15 fl. 43 kr.